

Tháng 9, năm 1979.

Các nhân viên Di Trú (Immigration Officer) chịu trách nhiệm và đang bận rộn giúp điều động đoàn người tỵ nạn Đông Dương tại phi trường. Đây là chuyến phi cơ đặc biệt DND (Department of National Defence) của Bộ

Quốc Phòng Canada, đưa người tỵ nạn bay sang định cư tại Canada. Cô Colleen Cupples thấy trong hàng người chờ lên phi cơ, có một bé gái Việt Nam đang khệ nệ xách theo một cái thùng xô, thường dùng để chứa nước, to gần bằng vóc dáng nhỏ nhắn của bé gái. Em đã phải xách nó lên khỏi mặt đất bằng cả hai cánh tay. Cô đã rất ngạc nhiên và lo ngại về những gì bên trong cái thùng của bé gái. Một trong những nhiệm vụ của Cô Cupples là bảo đảm sao những vật dụng cùng thực phẩm bị nghiêm cấm, không được người tỵ nạn đem vào Canada trái với quy định của quốc gia. Cô đến gần và nhẹ nhàng hỏi cô bé đang xách theo những gì. Bé gái mở nắp thùng ra cho cô xem. Thùng chứa đầy nước.

"Khi gia đình cháu vượt biển rời Việt Nam," bé gái nghiêm trang giải thích với nhân viên phiên dịch, *"tất cả mọi người đều bị khát. Bây giờ cháu đang đi đến Canada. Cháu không biết là bao xa, nhưng chắc chắn sẽ là một hành trình rất là xa và cháu sẽ không bao giờ muốn mình bị khát nước như trước đây."*

Câu chuyện thật bên trên từ Bản Tin Tỵ Nạn Đông Dương, số 6, ngày 22 tháng Tám 1979. Câu chuyện được lưu vào trang 136, quyển Running on Empty, đồng biên soạn bởi các tác giả Michael J. Molloy, Peter Duschinsky, Kurt F. Jensen, và Robert J. Shalka. Đây là một tài liệu lịch sử nói về thảm trạng tỵ nạn Đông Dương, 1975 – 1980. Running on Empty đã được chuyển ngữ, ấn bản tiếng Việt có tựa đề là "Còng Lưng Vẫn Gánh".

Tôi có dịp đọc qua câu chuyện về bé gái tỵ nạn Việt Nam ấy, từ tháng 4 năm 2020. Bốn năm sau, hôm nay, tôi ngồi đây, trong một rạp chiếu phim đầy kín khán giả, không còn ghế trống; chúng tôi theo đạo diễn Thanh Tâm, ngược dòng thời gian trở về với những tháng ngày đen tối nhất trong lịch sử dân tộc Việt Nam. Hành trình 50 năm khởi từ chế độ cộng sản bạo tàn, đến

vượt biên, vượt biển, ty nạn ... Hôm nay, tôi ngồi đây, được thấy và lắng nghe chính tác giả, ông Molloy, kể lại câu chuyện bé gái Việt Nam và thùng nước uống. Ông Molloy kể thêm, cô Cupples đã giải thích cho bé gái yên tâm, đường bay đến Canada có xa thật, nhưng bảo đảm có đủ nước cho em và tất cả hành khách trên phi cơ. Đường đến đất nước tự do lần này sẽ không bị thiếu nước, khát nước như khi bé vượt biển.

Bao chuyện thương tâm của thuyền nhân Việt Nam đã được nghe biết. Hãy còn biết bao nỗi hãi hùng, đã chưa được kể lại, hay đã theo thân xác của người vượt trốn chế độ cộng sản, vùi chôn trong rừng sâu, trên hoang đảo hay dưới đáy biển. Biết bao chuyến đi đã không bao giờ đến được bến bờ tự do. Họ ra đi mà không bao giờ đến. Theo Cao Ủy Ty Nạn của Liên Hiệp Quốc, khoảng 200.000 đến 400.000 thuyền nhân đã chết trên biển.

Hôm nay, tôi đã được thấy và được nghe lại câu chuyện bé gái thuyền nhân Việt Nam. Và... nước mắt vẫn còn đọng đầy.

Bé gái và nỗi ám ảnh từ tuổi thơ: nước uống!

Nước uống!

Nước biển!

Nước mắt cùng nỗi hãi hùng trong ký ức tuổi thơ, là vết cắt sâu đậm và bi thảm nhất trong hành trình tìm tự do của tuổi thơ Việt Nam.

Hôm nay, “Thuyền Nhân: Hành Trình 50 Năm” đã đưa người xem phim trở về với biết bao câu chuyện thật, người thật và thật thương tâm. Thế đấy, cho dù có đến 50 năm sau, nước mắt đã chưa hề khô cạn theo thời gian.

50 năm!

Hành trình tìm tự do của dân tộc vẫn bất tận!

50 năm!

Thời gian qua mau, nhưng vết thương đau của thuyền nhân vẫn chưa lành. Có những mất mát đã không gì thay thế được, mà thời gian cũng không thể mang vào quá khứ. Câu chuyện thuyền nhân, tỵ nạn... hôm nay vẫn còn được thế hệ trẻ quan tâm, nhắc nhở.

Lịch sử nhân loại đã chứng minh rằng: bạo quyền không thể nào hủy diệt được tất cả các phán đoán, lương tri của con người.

“Thuyền Nhân: Hành Trình 50 Năm” đã cho tôi còn niềm tin.

Hãy còn đó niềm tin:

Sẽ có một ngày, tuổi trẻ Việt Nam ...

“Từ khắp những phương trời và muôn lối đi trong đời

Gặp nhau trong tâm hồn Việt Nam sáng ngời!

Hành trang ta đem trong ta,

*Một khối óc, một tấm lòng, một giấc mơ...” **

30 tháng Tư năm 2024

Bùi Đức Tính

.....

*Ca khúc: Bài Ca Tuổi Trẻ - Sáng tác: Phan Văn Hưng